

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษามีบทบาทและความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะในโลกยุคใหม่นั้น ทรัพยากรที่สำคัญที่สุดก็คือ ทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ เพราะความสามารถและศักยภาพในการผลิตของแต่ละประเทศขึ้นอยู่กับองค์ความรู้ของคนในชาติ ประเทศที่พลเมืองมีการศึกษาดีย่อมได้เปรียบในการแข่งขันเสมอ ไม่ว่าจะเป็นด้านเกษตรกรรมหรืออุตสาหกรรม การพัฒนาความสามารถของมนุษย์จะให้ได้ผลเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับธรรมชาติของแต่ละบุคคลและเทคนิควิธีการใช้ ปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทางการศึกษา นับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยในการพัฒนาความสามารถของมนุษย์

การนำเทคโนโลยีมาใช้ในวงการศึกษากำลังเป็นที่สนใจอย่างกว้างขวางในขณะนี้ โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนาที่มีการตื่นตัวกันมากในเรื่องการนำเทคโนโลยีมาใช้ เพื่อเพิ่มผลผลิตทางการศึกษา หรือเพิ่มคุณภาพทางการศึกษาให้มากขึ้นด้วยการแสวงหาวิธีการ เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจึงเป็นส่วนสำคัญ ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และในสังคมได้ เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่ช่วยพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้ง ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข แม้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน แต่กิจกรรมการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพเท่านั้น ที่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพและความสามารถ ตลอดจนคุณลักษณะต่างๆ ของคนที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2542) ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน โดยเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จึงต้องมีชุดการสอนที่ผู้เรียนสามารถที่จะศึกษาได้ด้วยตนเอง และสามารถที่จะนำมาเป็นเอกสารประกอบการสอนในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้ ซึ่งจะทำให้เป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพทั้งเนื้อหาทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติ โดยผู้เรียนได้มีความคิดริเริ่ม สามารถประยุกต์ใช้ความรู้และนำไปปฏิบัติได้

จากข้อบังคับของคุรุสภาว่าด้วยการขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เรื่อง การทดสอบและประเมินความรู้ในการประกอบวิชาชีพครู ซึ่งผู้ที่ขอใบอนุญาตนั้นจะต้องมีมาตรฐานความรู้ตามที่คุรุสภากำหนดไว้ทั้ง 9 ด้าน ได้แก่

1. ภาษาและเทคโนโลยีสำหรับครู
2. การพัฒนาหลักสูตร
3. การจัดการเรียนรู้
4. จิตวิทยาสำหรับครู

5. การวัดและประเมินผลการศึกษา
6. การบริหารจัดการในห้องเรียน
7. การวิจัยทางการศึกษา
8. นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา
9. ความเป็นครู

ซึ่งผู้ต้องการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูจะต้องทำการทดสอบและประเมินความรู้ทั้ง 9 ด้านตามที่คุรุสภากำหนด แต่เนื่องจากคุรุสภามีได้เป็นสถาบันการศึกษา จึงไม่มีหลักสูตรในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แต่ได้ให้รายละเอียดสาระความรู้ของมาตรฐานวิชาชีพไว้ทั้ง 9 ด้าน

ด้วยเหตุนี้จึงไม่มีตำรา หนังสือ เอกสาร หรือชุดการเรียนรู้ที่ตรงกับสาระความรู้ของมาตรฐานวิชาชีพโดยตรง ผู้วิจัยจึงเห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องสร้างและหาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานความรู้ที่คุรุสภากำหนด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู

ขอบเขตของการวิจัย

1. ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู ของมหาวิทยาลัยที่ได้รับการรับรองหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู

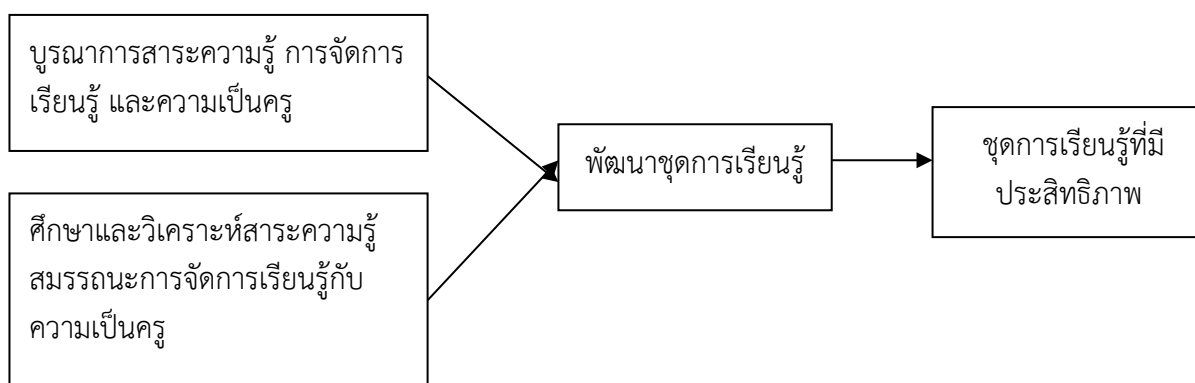
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (ทั้งนี้เนื่องจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้รับการรับรองหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู จากคุรุสภาเป็นแห่งแรก) จำนวน 45 คน โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ด้านเนื้อหา

ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่สร้างขึ้น เป็นชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ที่ต้องการขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ใช้เรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู โดยมีสาระความรู้ที่คุรุสภากำหนด ได้แก่ ทฤษฎีการเรียนรู้และการสอน รูปแบบการเรียนรู้และพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอน การออกแบบและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ การบูรณาการการเรียนรู้แบบเรียนรวม เทคนิคและวิทยาการจัดการเรียนรู้ การใช้การผลิตสื่อและการพัฒนานวัตกรรมในการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้แบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ การประเมินผลการเรียนรู้ อีกทั้งมีความรู้เกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ ภาระงานของครู พัฒนาการวิชาชีพครู คุณลักษณะของครูที่ดี การสร้างทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู การเสริมสร้างศักยภาพสมรรถภาพความเป็นครู การเป็นบุคคลแห่งการ

เรียนรู้และการเป็นผู้นำทางวิชาการ เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู จรรยาบรรณของวิชาชีพครู กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

กรอบแนวคิด

นิยามศัพท์เฉพาะ

ชุดการเรียนรู้ หมายถึง ชุดการเรียนรู้ที่สร้างและพัฒนาขึ้นโดยใช้สื่อประสมที่ผลิตขึ้นอย่างเป็นระบบ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา เพื่อให้ผู้เรียนศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง โดยครูผู้สอนให้คำแนะนำช่วยเหลือ และมีการนำหลักการทางจิตวิทยามาใช้ประกอบในการเรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งประกอบด้วย คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ คู่มือครู และชุดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนด้วยตนเอง

คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ หมายถึง คู่มือที่ใช้สำหรับชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ คำชี้แจง เนื้อหา บทบาทของครูผู้สอน และบทบาทของนักเรียน

คู่มือครู หมายถึง คู่มือที่มีไว้สำหรับให้ครูผู้สอน ให้คำแนะนำการใช้ชุดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ซึ่งประกอบด้วย แผนการสอน และแนวตอบใบงาน

ชุดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนด้วยตนเอง หมายถึง ชุดการเรียนรู้สำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้กับความเป็นครู ได้ศึกษาด้วยตนเอง ประกอบด้วย ใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบทดสอบย่อยก่อนและหลังเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู สามารถนำชุดการเรียนรู้ไปศึกษาด้วยตนเอง เพื่อเพิ่มศักยภาพความรู้ของตนเอง โดยไม่ต้องรอการจัดอบรมซึ่งมีข้อจำกัดในด้านจำนวนผู้เข้าอบรมและงบประมาณในการจัดอบรมแต่ละครั้ง
2. สถานศึกษาที่เปิดหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู สามารถนำชุดการเรียนรู้นี้จัดการเรียนการสอนให้นักศึกษา หรือนักศึกษาสามารถศึกษาค้นคว้านอกเวลาเรียนได้